

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **H., a.s.**, so sídlom R., IČO: X., zast. Mgr. Z. B., advokátkou, B., proti žalovanému: **M. R. T., .N.** IČO: X., zast. JUDr. K. P., advokátkou, Ž., **o zaplatenie 13 792,80 Eur (415 522 Sk) s príslušenstvom** na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 25. apríla 2008 č. k. 14Cob/6/2008-131, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 25. apríla 2008 č. k. 14Cob/6/2008-131 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Žiline rozsudkom zo dňa 09. 10. 2007 č. k. 20Cb 61/2006-106 žalobu zamietol a žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania 42 023 Sk na účet jeho právneho zástupcu. Uviedol, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o dielo, ktorej súčasťou bola dohoda o cene diela vo výške 4 136 000 Sk. Táto cena bola síce dohodnutá na základe výkazu výmer, avšak ako cena pevná.

Z vykonaného dokazovania (výpoveď Ing. S., zápisnica zo dňa 21. 09. 2001) vyplynulo, že žalovaná suma je požadovaná ako úhrada za časť diela, ktoré bolo súčasťou projektovej dokumentácie dohodnutého a realizovaného diela, odplata za takto realizovanú časť diela je tak súčasťou dohodnutej pevnej ceny. Žalobcom tvrdené „práce navyiac“ nie sú prácami nad rámec dojednaný v zmluve o dielo, ale ide o časť diela, pri ktorej v priebehu

zhotovovania diela došlo k zmene cien vstupných materiálov potrebných na realizáciu časti diela. Uzatvorená zmluva o dielo umožňovala takýto prípad riešiť uzatvorením výlučne písomného dodatku k zmluve o dielo. Súd prisvedčil argumentácii žalobcu v tom smere, že zmluva o dielo podľa Obchodného zákonníka nemá obligatórne predpísanú písomnú formu, zmluvné strany však v tomto prípade výslovne v čl. IX bod 4 zmluvy obligatornosť písomnej formy zmeny zmluvy dohodli. Dodatok k zmluve o dielo nebol uzatvorený pre nesúhlas mestského zastupiteľstva žalovaného. Medzi účastníkmi nebola sporná skutočnosť zaplatacia celej dohodnutej ceny za dielo vo výške 4 136 000 Sk, z výpovede Ing. S. vyplynul fakt zaplatacia ceny za dielo o 285 000 Sk vyššej ako bola cena dojednaná v zmluve o dielo č.X./2000. Súd k právnym úkonom uzatváranými obcami konajúcimi štatutárnym orgánom – primátorom M. uviedol, že u právnickej osoby, ako je obec, je potrebné rozlišovať orgán, ktorý vôľu obce vytvára (v tomto prípade mestské zastupiteľstvo) a orgán, ktorý vôľu kreovanú kompetentným orgánom obce prejavuje navonok (v tomto prípade primátor M.). Toto rozlišovanie bolo zrejme aj zmluvným stranám v posudzovanom prípade, keď záznam z rokovania medzi zmluvnými stranami zo dňa 07. 11. 2001 explicitne konštatuje pre potrebu súhlasu mestského zastupiteľstva s navrhovaným riešením. Keďže mestské zastupiteľstvo žalovaného navrhovaný postup neschválilo, nemohol byť uzavretý ani dodatok č. 2 k Zmluve o dielo č. X./2000. Konaním primátora nedošlo k uzatvoreniu dodatku k Zmluve o dielo vzhľadom na absenciu súhlasu mestského zastupiteľstva. Žalobcom žalovaná pohľadávka tak nemá skutkový a právny základ, a preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uznesením zo dňa 25. 04. 2008 č. k. 14Cob/6/2008-131 odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa odmietol a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Konštatoval, že predmetný rozsudok okresného súdu bol právnemu zástupcovi žalobcu v súlade s § 47 ods. 2 v spojení s § 49 ods.1 O. s. p. náhradne doručený 12. 11. 2007. Poštová zásielka bola, ako vyplýva z doručenky nachádzajúcej sa na č. l. 113 spisu, uložená na pošte dňa 08. 11. 2007. Vzhľadom na skutočnosť, že tretí deň od uloženia zásielky, t. j. deň 11. 03. 2007, pripadol na nedeľu, zásielku je potrebné považovať za doručení v najbližší pracovný deň, t. j. 12. 11. 2007 (pondelok). Dňom 13. 11. 2007 začala žalobcovi plynúť 15-dňová lehota na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu. Posledný deň 15-dňovej lehoty na podanie odvolania tak pripadol na 27. 11. 2007 (utorok). Žalobca podal odvolanie proti rozsudku na pošte 03. 12. 2007, t. j. po uplynutí 15-dňovej lehoty na podanie odvolania. Krajský súd

zdôraznil, že „fyzické“ prevzatie napadnutého rozsudku právnym zástupcom žalobcu nemá vplyv na plynutie lehoty na podanie odvolania. Začiatok plynutia lehoty nemožno preto začať počítať odo dňa nasledujúceho po dni, kedy si právny zástupca žalobcu prevzal zásielku (rozsudok) na pošte, t. j. odo dňa 20. 11. 2007. Pretože odvolanie bolo podané oneskorene, odvolací súd rozhodol tak, že odvolanie odmietol.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzuje z ust. § 237 písm. f/ O. s. p., pretože mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom a tiež ust. § 241 ods. 2 písm. b/,c/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Žalobca sa nestotožnil so záverom odvolacieho súdu, že odvolanie podal oneskorene, pretože neboli splnené podmienky na použitie tzv. fikcie doručenia zásielky obsahujúcej napadnutý rozsudok, pretože právna zástupkyňa žalobcu sa v rozhodnom čase nezdržovala v mieste doručenia. Pri druhom pokuse o doručenie podľa žalobcu nebol dodržaný zákonný postup doručovania zásielky, nakoľko podľa oznámenia o uložení zásielky, túto si bolo možné prevziať na pošte až dňa 09. 11. 2007, čo znamená, že trojdňová lehota na prevzatie zásielky na pošte plynula od 09. 11. 2007 do 11. 11. 2007 (piatok, sobota, nedeľa), t. j. zväčša počas dní pracovného pokoja. V nasledujúci pracovný deň 12. 11. 2007 (pondelok) a rovnako aj dňa 13. 11. 2007, kedy podľa súdu bolo možné zásielku prevziať na pošte, bola právna zástupkyňa žalobcu na pracovnej ceste, kedy sa okrem iného zúčastnila aj na pojednávaní pred Okresným súdom Poprad. Oznámenie o uložení zásielky mala právna zástupkyňa k dispozícii až po návrate z pracovnej cesty. So zreteľom na uvedené žalobca namieta, že v čase doručovania, ako aj plynutia trojdňovej lehoty, nebola splnená podmienka zdržovania sa adresáta na mieste doručenia, ktorá vyplýva z ust. § 47 ods. 2 O. s. p. Podľa žalobcu pri doručovaní zásielky nebol dodržaný tiež zákonný postup, pretože doručovateľ pri druhom pokuse o doručenie zásielky vo výzve neuviedol hodinu, kedy príde zásielku doručiť znovu. Uvedená výzva nespĺňala ani Poštové podmienky, keď neuvádzala čas opakovaného doručenia zásielky. Podľa Poštových podmienok vo výzve nebolo tiež uvedené, že doručovaná zásielka je „úradnou zásielkou“, t. j. zásielkou v zmysle ustanovení o „Podávaní a distribuovaní zásielok vnútroštátneho styku podľa osobitných predpisov“, z ktorých vyplýva, že súdy sú odosielateľom úradných zásielok, a teda nebol dôvod považovať predmetnú zásielku za neúradnú. Žalobca má za týchto dôvodov za to, že druhý pokus o doručenie nemožno z uvedených dôvodov považovať za riadny, t. j. zákonný nový pokus o doručenie zásielky tak, ako to ustanovuje § 47 ods. 2 O. s. p. Namieta

tiež, že postup prvostupňového a tiež odvolacieho súdu bol v rozpore s § 1 O. s. p., pretože súdy si nevyžiadali stanovisko k otázke splnenia podmienok doručovania pred vydaním rozhodnutia, z ktorého dôvodu odvolací súd pri rozhodovaní nezistil úplne skutkový stav veci. Podľa žalobcu napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k odňatiu práva konať pred súdom a tým k porušeniu ústavou garantovaných práv žalobcu. Má za to, že nesprávnym postupom súdu bola žalobcovi znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Z uvedených dôvodov navrhuje napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť.

Žalovaný vo svojom stanovisku k dovolaniu má za to, že krajský súd rozhodol správne, keď odvolanie žalobcu odmietol ako oneskorene podané. Má za to, že žalobca ničím nepreukázal, že by sa adresát písomnosti, ktorá sa mala doručiť do vlastných rúk, v mieste doručenia zásielky v čase jej doručenia nezdržoval. Žalobca v dovolaní uvádza, že právna zástupkyňa bola v čase, keď zásielku mala prevziať, na pracovnej ceste. V tomto smere žalovaný poukázal na R 15/2002, podľa ktorého zásielka doručovaná účastníkovi konania poštou sa považuje za doručení aj vtedy, ak sa adresát zásielky v čase plynutia trojdňovej úložnej lehoty v mieste doručenia nezdržoval. Pretože pri doručovaní boli dodržané ust. § 47 ods. 2 O. s. p. a nastala zákonom ustanovená fikcia doručenia, odvolanie podané žalobcom bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty. Žalobcovi z toho dôvodu nebolo odňaté právo konať pred súdom. Z týchto dôvodov navrhuje dovolanie zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že podmienky na podanie dovolania boli splnené (včasnosť, prípustnosť) dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal napadnuté rozhodnutie v zmysle dôvodov uvedených v dovolaní, preskúmal aj konanie, ktoré tomuto predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa § 237 O. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala

možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

V danom prípade žalobca namieta, že sa mu postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Táto vada konania je daná vtedy, ak nesprávnym postupom súdu bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi v konaní realizáciu tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, t. j. právo podávať opravné prostriedky, zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.

Podľa § 47 ods. 2 O. s. p. v znení, ktorým sa predmetné odvolacie konanie spravovalo, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomností nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky, než tie, ktoré by plynuli iba konštatovaním faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktne určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 119/07-22).

Preto v prípade, že nedošlo k riadnemu novému pokusu o doručenie, resp. adresát sa v mieste doručenia nezdržuje, potom platí, že písomnosť nebola riadne doručená a uloženie zásielky na pošte je právne neúčinné.

Z obsahu spisu sa javí, že ani súd prvého stupňa a následne ani odvolací súd nezisťovali, či došlo k riadnemu novému pokusu o doručenie, a preto záver odvolacieho súdu, že v danom prípade doručovaná zásielka bola právne účinne doručená márnym uplynutím zákonnej lehoty určenej k vyzdvihnutiu uloženej zásielky, bol predčasný. Dovolateľ v dovolaní okrem iného rozporuje tiež, že pri novom pokuse o doručenie nebol doručovateľom upovedomení o čase, kedy zásielku príde znovu doručiť, o čom doložil nevyplnenú výzvu k druhému pokusu o doručenie zásielky dňa 08. 11. 2007, v ktorej nie je uvedená hodina doručovania zásielky.

V prípade absencie tejto zákonnej náležitosti, stanovenej pre náhradné doručovanie písomností, nemožno vyvodit' záver o tom, že nastala fikcia doručenia písomnosti.

Pretože súd prvého stupňa a tiež odvolací súd v uvedenom smere žiadne dokazovanie nevykonali, pre ktorý dôvod nemohol odvolací súd ani posúdiť včasnosť podaného odvolania, z týchto dôvodov tak žalobcovi odňal možnosť konať pred súdom, keď jeho odvolanie následne odmietol.

Na základe uvedených dôvodov, dovolací súd podľa § 243b ods. 2 O. s. p. uznesenie Krajského súdu v Žiline zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom s poukazom na ust. § 243d ods. 1 O. s. p. rozhodne i o trovách dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Protí tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. júna 2010

JUDr. Beata M i n i č o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mária Blahová